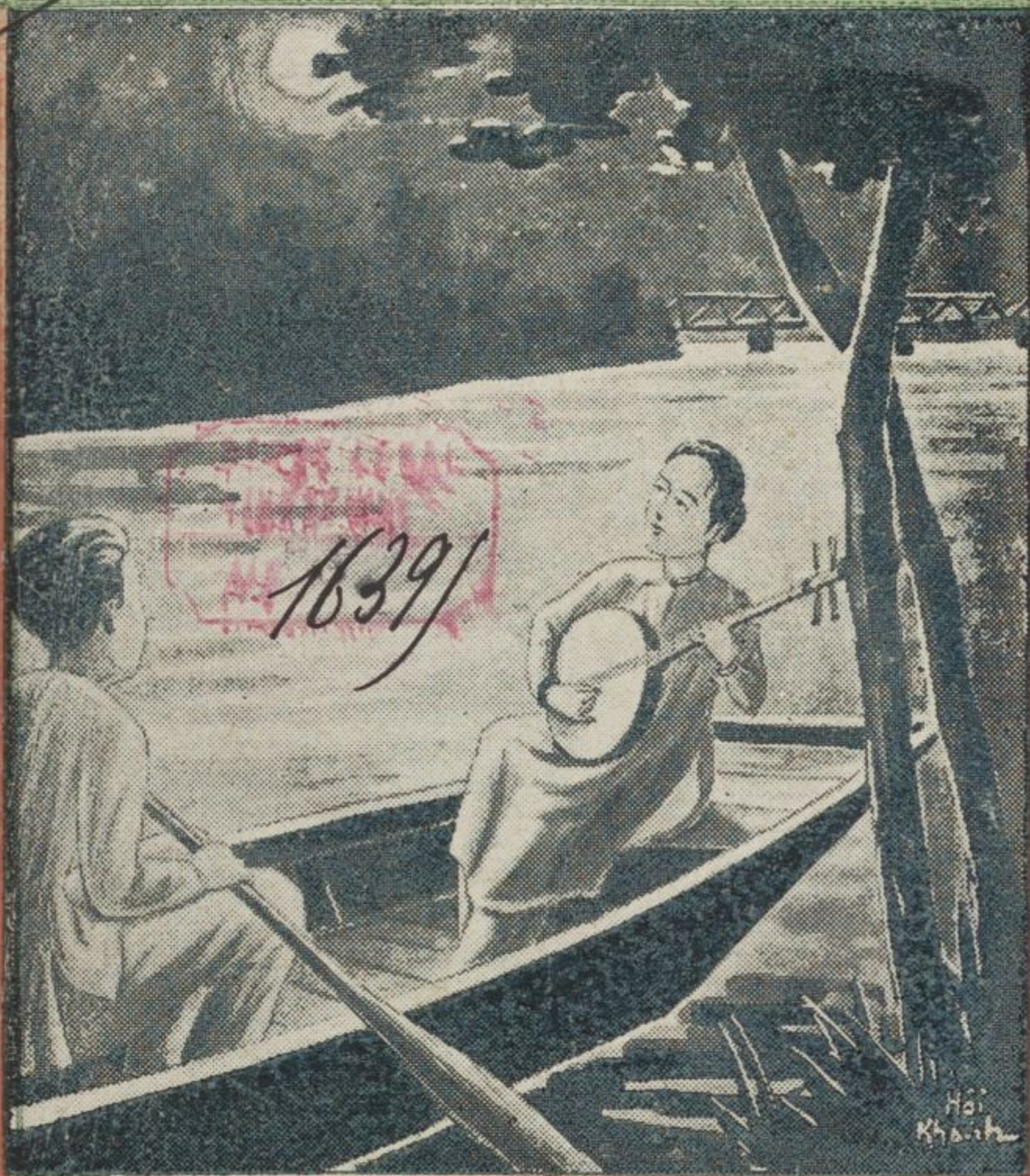

6378

PHÂN BẠC MÁ DÀO

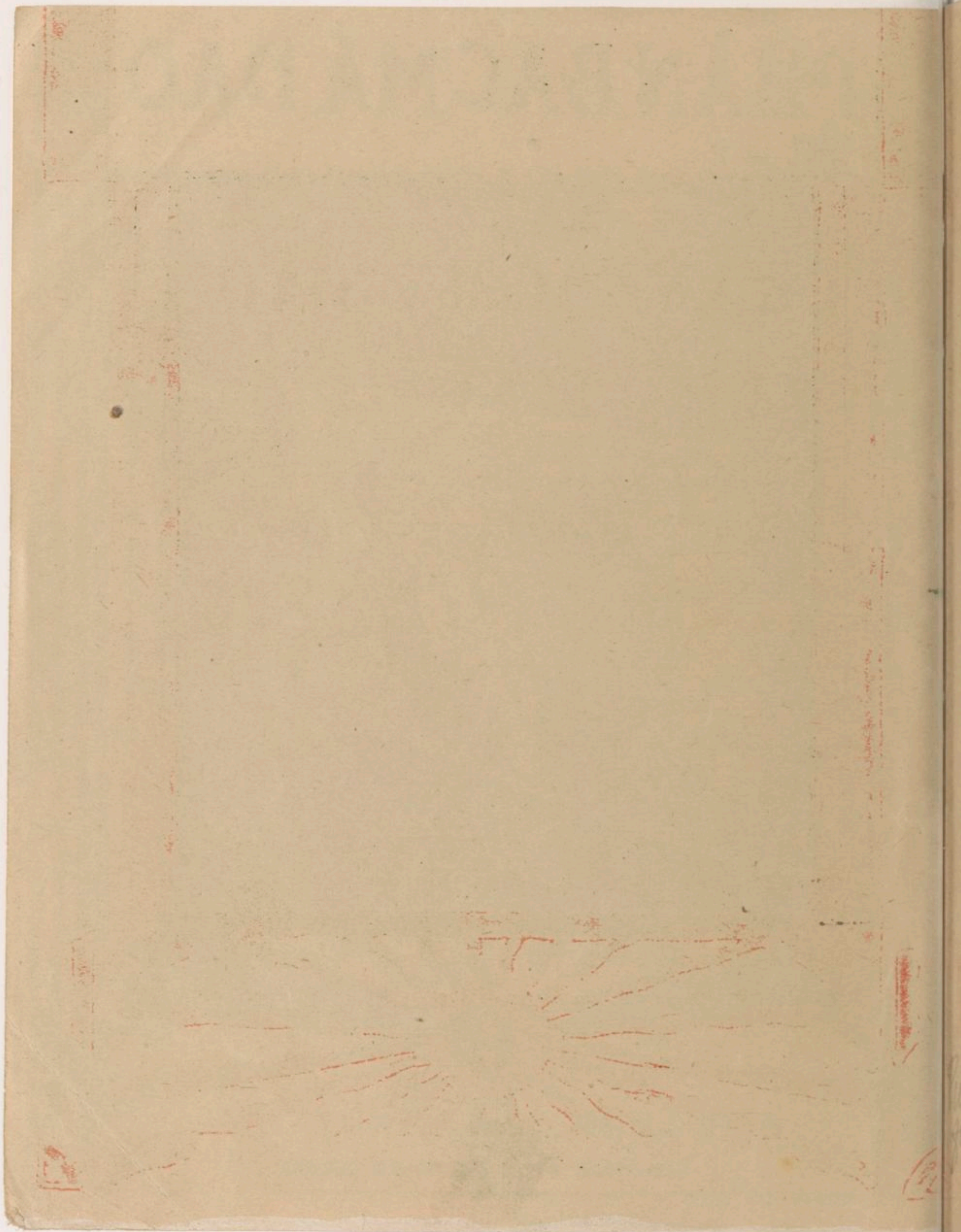
349

Hải Kha

Tín-Đức Thư Xả xuất bản

1621

PHẬN BẠC MÁ-ĐÀO

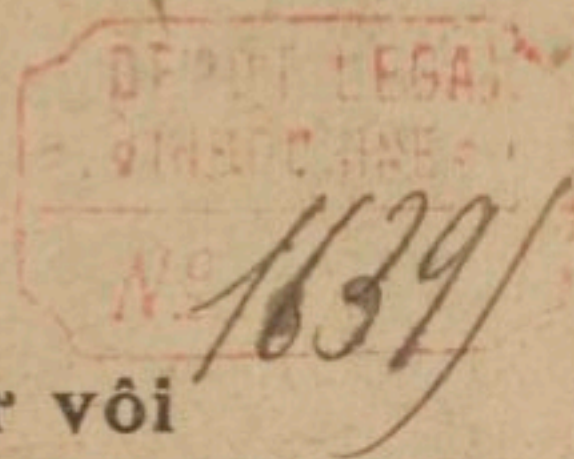
I

Phận sao phận bạc như vôi

Đã từng đau đớn những hồi bé thơ.

Hai vợ chồng ông phán Quí ở với nhau có gần mười năm, hôm nay bà phán được 28 tuổi rồi, mới biết việc sanh đẻ. Đứa con ra rất muộn-màng của hai ông bà là một con bé mỹ-miêu, mà vợ chồng ông phán đặt tên là Lý-băng-Tâm.

Ông Phán là nhà giàu lớn, cửa-cãi chẳng hiếm chi, lâu nay chỉ mong-mỏi có chút con bông-ấm cho vui dạ. Bây giờ được như ước-nguyện hai ông bà mừng rỡ biết bao, nên đều tung-tiu coi con Băng-Tâm như vàng trau ngọc chuốt. Mới giáp tôi-tôi mà ông đã nói với bà nữa sẽ dạy Băng-Tâm học chữ nhỏ,

Phân
gô
1621

còn bà thì bảo sẽ lãnh phần nữ-công nữ-hạnh cho.

Thì giờ như tên bay ngựa chạy, chưa chi mà Bãng-Tâm đã được bảy tuổi, hai vợ chồng ông phán mới cho con lên trường Nữ-học-đường mà học tập. Bãng-Tâm là một trẻ thông-minh, học một biết hai, lại tánh-tình mềm-mỏng dễ thương làm cho đám chị em bạn gái ai cũng đem lòng yêu-mến. Những ngày lễ và lúc bãi trường, ông Phán đều dạy thêm Bãng-Tâm học đến lớp nhứt thi đậu bằng Sơ-học về bên Tây-học, thi bên Hán-học cũng đã dồi-dào, thuộc mặt chữ hầu hết.

Ngày Bãng-Tâm thi đậu, bà Phán mừng con chưa kịp no thì kể đau so-sài mà qua đời. Tội nghiệp, ông Phán vừa vui vì con, liền phải rầu vì vợ, còn Bãng-Tâm vừa có chút trí khôn suy-nghĩ, vừa tính lo thôi học để ở nhà phụng-dưỡng cha mẹ, thì đã con dương - trần mẹ âm - cảnh, hai phần chia lìa, ngàn thu vĩnh biệt!

An táng vợ xong, ông Phán muốn đem Bãng-Tâm lên trường cho học nữa, nhưng nàng nghĩ phần nàng vô phước mẹ đã khoản rồi nên tính ở nhà hủ-hỉ với cha cho xong.

Ông Phán nghĩ Bãng-Tâm là gái, học đến đó cũng vừa, phần thấy tấm lòng hiếu đạo của con, nên ông cũng chẳng mở miệng nào mà cản ngăn cho được.

Từ ấy Bãng-Tâm ở nhà, lo miếng ăn miếng uống cho cha, thay cha mà coi sóc trong ngoài. Ông Phán thấy có được đứa con đáng thương yêu như vậy thì cũng mừng, song cái mừng ấy không thể nào làm bớt cái buồn chết vợ kia được. Vợ chồng ông phán, từ thanh mi chí bạch phát, đôi bên đều thương-yêu nhau đậm-đà lắm, chớ không phải như vợ chồng người ta, bởi vậy ông phán không thể nào khuấy lảng lòng sầu muộn được; mà ông càng trông Bãng-Tâm thấy lòng hiền hậu đáng thương bao nhiêu, thì ông lại càng nhớ đến bà phán, càng nhớ thương tha-thiết hơn nữa.

Ở nhà khi ra khi vào, dòm chỗ này thấy ô-trầu của vợ thường dùng, ngó chỗ nọ nhớ nơi vợ hay ngồi đàm-đạo, ông phán lấy làm xốn-xang bào bọt, nên bèn tìm đến nhà anh em mà chơi cho khuây lảng.

Trong khi buồn bã, ông phán chỉ cố ý tìm nơi giải muộn, chớ chẳng kể chi đến người chơi của mình là kẻ tốt xấu thế nào. Rũi thay ! Ông phán lại chơi nhằm cái đám bạn hư thân mà khi chén rượu khi cây bài, lần hồi làm cho ông phán đả hóa ra kẻ rượu trà, cờ bạc.

Họ thấy ông Phán giàu, họ mới nường cơ hội ông tìm thế giải muộn mà lấy lá bạc cây bài tập tành ông cho dễ bề lòn tay nung tuổi ông, còn ông phán nào có ngờ chi, hề thấy có gây cuộc đỏ đen, có rượu nồng trà ngon, thì mắc chuyên chú vào đó nên đỡ buồn bốt thắm được, rồi ông cứ cờ bạc rượu trà, cứ đem tiền mà rải ra cho thiên hạ !

Ban đầu còn chơi nhỏ, sau quen rồi mới bắt bèn chơi lớn, bài tứ sắc đánh một đồng

một lện, xổ cu đi vài ngàn đồng một đêm, và đánh me một chén năm ba ngàn ông phán coi cũng như không. Ông phán là người thật thà tử tế xưa nay, lại từ nhỏ chí lớn có biết bài bạc chi đâu, nên trong cuộc đò đen ông cứ tưởng ở chỗ may rủi, hên xui, chớ ông có ngờ đâu họ dùng nhiều mẹo khéo gian lận, công xỉ nhau mà chia tiền của ông.

Người ngay làm sao cũng thua đũa dối, kẻ thật phải mắc thẳng gian. ông phán chơi cờ bạc đã quen tay nên mê rồi thì sự nghiệp ông đà lụn bại. Biết tiền bạc nhà hơi ớn, song lỡ đã mê rồi, nên ông tính quyết đánh gở, nếu khi gở được số tiền thua bấy lâu thì ông thôi đánh bạc liền. Té ra ông càng gở, ông càng thua thêm, gở hoài thua mãi, cho đến khi ông vừa tỉnh ngộ thì bao nhiêu tiền bạc của ông dành dụm bấy lâu đều theo lá bài mà tiêu tang ráo trọi! Ông Phán ăn năn đã muộn, lở khóc lở cười, vừa thất chí vừa thất tình ông liền mượn chung thuốc độc mà tự vận.

II

**Tiểu thay trong giá trắng ngần,
Đền phong trần cũng phong trần như ai!**

Tưởng mất mẹ còn cha, ngờ đâu mẹ chết chưa giáp năm, giọt lụy đau thương chưa ráo, thì cha lại tầm miềng dị lộ nữa. Bãng-Tâm nghĩ phận nàng rất nên vô phước nên khóc thối nước nở.

Ông Phán có để lại bức thư chỉ biểu cho nàng và căn dặn khi ông nhắm mắt rồi, cứ coi theo đó mà làm, nên lo cuộc tổng chung ông phán xong xui thì Bãng-Tâm bèn thừa cùng người cô họ đến ở cùng nàng đăng cầm quyền coi sóc gia-nghiệp giùm. Cô kia là người nghèo khổ, nay khi không được rước về chường quân một cái sự nghiệp lớn, được ăn mâm cao cỗ đầy, ngủ giường êm nệm ấm thì có từ nan gì.

Tiền bạc ông phán đã hết, song vườn ruộng cũng còn ba bốn sớ, Bãng-Tâm bèn bán bớt mà trang trải mấy món nợ của cha

để lại. Trả hết nợ, Băng-Tâm tính lại thì sự nghiệp lớn lao của ông phán hôm nay chỉ còn có miếng đất, cái nhà nàng đang ở và 50 mẫu ruộng ở Ô - môn chớ không còn chi nữa hết.

Hồi hai vợ chồng ông phán còn sanh tiền có hứa gả Băng-Tâm cho con trai thầy cai Tuấn ở bên Kiến - Vàng (Mytho), hôm ông phán từ trần hai vợ chồng thầy cai có đặc đưa con là cậu hai Thành theo qua lo liệu lổng táng cho ông phán nữa. Cậu hai Thành thấy Băng-Tâm thì vừa lòng đẹp ý lắm nên bèn thối thúc cha mẹ xin tính cho xong việc cho rồi. Vợ chồng thầy cai là người nhân-đức thuở nay, thấy cảnh của Băng-Tâm thì hai ông bà cũng động lòng bèn bàn soạn cùng người cô họ của Băng-Tâm, tính hề mảng tang thì hòa hài duyên mai-trước cho đôi trẻ.

Té ra đảng này Băng-Tâm vừa mảng tang cha thì đang kia hai vợ chồng thầy cai, ông trước bà sau đều nối nhau mà qua đời, bỏ

cậu hai Thành lại tro - troi một mình đó nữa.

Cậu hai Thành là anh bợm đa tình háo sắc, ba năm rồi cậu ráng dẫn lòng mà chịu nó cũng môn hơi, nay cậu đợi mặng tang mẹ nữa thì biết bao giờ cho đặng gần người ngọc, nên khi chôn cất mẹ được sáu tháng cậu hai Thành bèn đi qua Cànthor cưới Băng-Tâm liền.

Băng-Tâm thấy nhà bề-bộn mà chẳng có đàn ông coi sóc, phần cũng đã có lời căn dặn của cha trong bức thư tuyệt-bút, nên khi được lời cậu hai, nàng vui lòng ưng chịu cùng cậu kết nghĩa đá vàng.

Hai vợ chồng thầy Cai là người nhân từ mà sanh cậu hai Thành là đứa mất nết hư thân, Băng-Tâm về ở với cậu được nửa năm thời mới biết cái chuyện cay ngọt mà sanh trái đắng ấy. Buổi ban sơ cậu hai làm tuồng cúm-núm chiều-chuộng nàng đủ đều, coi nàng như tiên-nga thần-nữ, đến chừng ong chán mùi hoa rồi cậu mới trở mặt thô-bỉ hèn-hạ.

thì nàng như đũa tở đũa đòi. Bãng-Tâm bây giờ ngán-ngẫm sự đời cười ra nước mắt, nghĩ thương cho phận nàng xấu phước vô duyên, đi đến đâu cũng gặp đều cay-đắng buồn-rầu mãi-mãi.

Phải vậy mà hết đâu, cậu hai Thành lại đâm ra hoang-đàng mè-o-mở, khi cô này, khi ả nọ, buồn cô bảy bắt cô ba, cô nào đẹp ý cậu mượn phố dọn nhà cho ở, làm thôi lung-tung, thiên-hạ đồn rùm tai nàng mà hề nàng có mõ lời khuyên can thì cậu mắng xối xả :

— Đàn ông năm thê bảy thiếp là sự thường, mày có không bằng lòng thì đi lấy chồng khác chớ ghen-tương nổi gì ? Tao chơi tiền của tao, tao xài cũng tiền của tao, mày cứ giữ bốn phận mày đừng có xía miệng vào.

Bãng-Tâm nghe vậy thì nàng ngo ngẩn, con người đến thế thì thôi, còn nói chi cho uổng tiếng nói.

Cậu hai đã coi vợ không ra cái cóc rât gì,

rồi lúc này cậu lại gặp một ả chúa đàn, biết cậu là tay giàu có nên khéo làm cho cậu mê vì nết chết vì người nữa, bởi vậy khi một lời khi một tiếng, xúi dục cậu bỏ vợ mà đem ả về thì ả mới vừa bụng cho. Cậu hai tính nếu nói miệng thì cũng chẳng mớ miệng nào mà nói ra cho được, nên bèn bày mưu cho đưa bạn vào phòng Băng-Tâm rồi cậu về bắt được mới hô hoán lên rằng vợ lấy trai mà xin ly dị. Băng-Tâm biết ngay là kế khiếp nhược của chồng, và biết rằng với cái thứ người như vậy mà ở gần gũi họ hoai thì có ngày nhục nhã bằng hai nữa chớ chẳng không, nên cô mỉm miệng cười mà đành chịu chia duyên rẻ túy !

Băng-Tâm thôi chồng chưa được một tháng thì có thầy ký Mẹo đứng bàn ông chánh tại tỉnh đến đi hỏi nàng. Muốn làm bĩ mặt cậu hai Thành cho cậu biết rằng không phải bị cậu đề ra mà nàng không lấy chồng đúng đáng được, nên nàng vui chữ xướng tùy với thầy ký Mẹo liền. Ăn ở với nhau được ba

tháng kể thầy ký đòi về Giadinh, nơi nhao rừng của thầy, Bãng-Tâm bèn bán nhà cửa đồ đạc cho người cô chút ít rồi tom góp theo chồng lên ở tại đường Hàng-Thị cho chồng đi làm việc cho gần.

Cuộc đời khát khe mà khách má hồng còn nhiều nỗi truân chuyên gian khổ, Bãng-Tâm vừa thoát tay cạm hai Thành, tưởng bụng thầy ký Mẹo là người biết đều thì thân cô cũng yên ổn, có dè đâu tánh tình thầy ký thì khá, mà cái thói ham tiền, mê tiền của thầy nó hèn hạ, nó nhe-nhuốc làm sao ! Muốn việc chi miễn có tiền thì dầu xấu xa hèn hạ đến đâu thầy cũng dám làm ! Mà bây giờ nàng mới biết khi nọ thầy đến cưới nàng đó, cũng vì thấy bề nhà nàng rường-rã, chớ chẳng phải có tình nghĩa chi. Hèn chi ngày đổi đi thầy xúi nàng bán tất ruộng vườn nhà cửa mà theo thầy về Giadinh cốt ý thầy ký chắt muốn biết gia-sản nàng có bao nhiêu chớ gì.

Bãng-Tâm nghĩ đến đó thì bắt đứng dưng

và biết ngay rằng cái duyên nợ của nàng cũng chẳng bền bỉ chi đó. Thật vậy, ở Giadinh được bốn tháng thầy kỳ xai liền của nàng gần hết, thì lại đày-xắt hành hạ nàng, tìm thể dăng lằn nàng rồi bỏ nàng mà đi mất.

Băng-Tâm không lấy đó làm buồn, song nàng chán ngán đám đàn ông, và cực lòng cực trí quá nên sẵn thấy khích bên phố có cô bầy Marguerite tục kêu cô bầy hột Lựu, sắc chẳng bằng nửa nàng mà vì biết treo giá ngọc nếu cao phẩm người, đám đàn ông đều chịu-lụy quật hạ dưới tay cô, nàng muốn làm cho lại gan, chà xát đám đàn ông dưới cẳng, làm cho họ đau đớn khốn khổ vì nàng mới đã giận, nên nàng không thêm kể chi là phẩm hạnh tiếc trinh bèn đem thân làm vưu vật cho đời.

« Đau đớn thay, phận đàn bà !

« Lời rằng bạc mạng cũng là lời chung ! »

III

**Miệt mãi trong cuộc truy hoan,
Càng quen thuộc nết, càng đan diu tình !**

Lý-băng-Tâm! Charlotte Tâm! Sẵn có cái nhan sắc bẽ-nguyệt tu-hoa, nên Băng-Tâm vừa đăng tên vào sổ « làng chơi » thì tiếng tâm đã bủa khắp các nơi, mà hai cái tên Lý-băng-Tâm và Charlotte Tâm từ đây đã bay khắp xa gần.

Công-tử nào không biết Charlotte Tâm !
Vương tôn nào không phải tay sai của Lý-băng-Tâm ! Ôi thôi ! Từ ấy trở đi.

« Biết bao bướm lả ong lời,
« Cuộc say đầy tháng, trận cười suốt đêm !
« Dập-diu lá gió canh chim,
« Sớm đưa Tống Ngọc tối tìm Trường-Khanh. »

Đã ra thân làm cái đồ mua vui cho thiên-hạ' thì phải biết chơi cho liêu chán hoa ché' cho lẩn-lóc đá cho mê-mẩn đời, thiệt là nhục

nhỏ xấu-xa vô cùng, song dầu sao hình đã vỡ rồi, lấy thân mà trả nợ đời cho xong ! Bởi vậy cho nên :

« Đòi phen nét nẻ câu thơ,

« Cung cầm trong nguyệt, nước cò dưới hoa,

« Vui là vui gượng kẻo là,

« Ai tri-âm đó, mặn mà với ai ? »

Một điều ta đáng để ý hơn hết là từ khi Bãng-Tâm ra chơi bởi đến nay, tưởng như nàng đã trả nửa được cùng đám đàn ông nhiều lắm, vì dầu với ông nào cậu nào nàng cũng miệt-thị khinh rẻ và hể ai rờ đến nàng thì nàng tìm thể làm cho khốn khổ tân-toan, đau đớn đến đều. Mà cũng ngộ, nàng càng làm cho thiên-hạ phải khốn khổ phải bại nghiệp táng gia vì nàng, mà họ lại chen chút tranh hoành nhau cho được gần nàng, mà phải điêu đứng vì nàng thì họ mới chịu cho. Đời thật lắm chuyện trớ trêu !

Bây giờ tiếng tăm nhiều, tiền của có, Bãng-

Tâm không thèm ỡ căn phở nhỏ nhích nơi đường Hàng-thị nữa, mà nàglại sắm thêm đồ-đat rồi dọn ra Saigon mượn một cái nhà tây mỗi tháng trăm rưỡi tại đường Lagrandière mà ở. Trong nhà tôi trai tứ gái chẳng thiếu, cái đó với tiền nhà thì còm-mi Châu bao, còn tiền xài lại về phần phũ Thắng chịu, đến cái xe sáu máy Talbot với thặng sớp-phơ thì của công-tử Thường cho. Những ông, những cậu đều vì nàgl mà phải lo cho nàgl châu-đáo mọi việc. Nghĩ cũng nực cười ! Ngày nào nàgl là con vợ hiền biết liêm - sĩ, giữ trinh tiết thì đời lại hân hũu tân toan, vậy bừa đến nước, đến nay nàgl ra thân hư hèn, chôn mình vào nơi nhơ-nhuốc tanh-hôi, lại được đời hậu-đãi một cách lạ : đã hưởng đủ thú phong-lưu sung sướng, còn được thiên hạ kính trọng yêu vì nữa. Biết suy nghĩ làm sao nè ??

Nhiều đêm đối ngọn đèn khuya, cô thân một bóng, Băng-Tâm ngẫm nghĩ cái ngày thuở xưa, nào cha danh-giá, nào mẹ hiền-

lượng, nào nhà nọn đức làm cho nàng cũng
tra lụy mà nhớ đến phận nàng ngày nay.

« Xưa sao phong gấm xũ là,

« Giờ sao tan tác như hoa giữa đường ? »

Song khi nhớ đến đám đàn ông như cậu
hai Thành, thầy ký Mẹo thì cô lạt-đạt gạt
nước mắt mà chẳng thém hổi - hận ăn năn
lắm chi nữa.

*
* *

Mới kỳ tàu Athos II bên pháp sang qua
tháng trước có ông tú Thiện, con trai nhà
triệu phú thứ nhứt ở Bắc-liêu đáp về. Ông
tú Thiện là người mến liễu thương hoa mà
cũng là tay sành điệu lắm nên về đến
Saigon là ông nhờ vài người bạn dắt
đến giới thiệu ông cùng ả danh - hoa bực
nhứt ở Sài-thành là nàng Lý-băng-Tâm liền.
Băng-Tâm những ngở đó cũng là một tay
« công-tử bột » nên cũng cứ cái thể treo cao
phẩm giá mà làm mê mọt lòng ông nọ chơi.

Bất ngờ làm sao, ông tú là người khác tục, quen ông cũng quen, chơi ông cũng chơi, mà những khi má kề vai cận, ông không hề vì sắc nàng mà dõ thói bướm ong như người khác mà trái lại những lúc đó là những lúc ông đem lời khuyên nhủ nàng, tỏ lòng thương tiếc cho nàng, vì sao cái người như nàng lại đành đem má chôn nơi bùn lấm nhơ nhuốc như vậy.

Băng-Tâm chẳng dè trong đám chơi hoa mà còn có người biết thương hoa, tiếc hoa, như ông tú Thiện, nên đôi lòng khinh-miệt ông tú ra lòng kính trọng yêu mến ông ta vô cùng. Rồi cầm lòng chẳng đậu, Băng-Tâm mới khóc lóc kể hết tâm sự nảo nùng của nàng cho ông tú nghe, cho ông biết rằng đến đôi cô ra thân treo giá lâu-xanh là cũng vì đám nam nhi, vì đời phụ bạc cô quá, chớ tự mình sao lại chẳng biết là nhục nhã xấu xa.

Băng-Tâm cũng khéo lựa người mà phan-phui gan ruột, ông tú Thiện chơi bởi nhiều nên từng trải sự đời lắm, ông biết ngay rằng

thật quả nàng vì đời mà ra hư thân mất nết
chớ thật nàng không phải ở trong đám mèo mả
gà đồng mà ra, thì ông động lòng thương
hại cho khách má hồng bạc phận, bèn ra ơn
mưa móc cùng Bãng-Tâm hòa-hiệp duyên-hải,
quyết cứu khách tiên thoát nơi trầm-luân
khổ-hải.

« Vinh-hoa bỏ lúc phong trần

« Chử tình ngày lại thêm xuân một ngày ! »

IV

Tưởng rằng mai trúc lại vầy,
Ai hay vĩnh-quyết là ngày biệt nhau !

Đang vì đời mà chìm nổi trong vòng ô-trược,
rồi bỗng nhiên gặp được người tri kỷ, biết thấu
tắc lòng, chẳng chê là giống hôi tanh, đành
đem bao nhiêu danh giá, bao nhiêu sang
trọng mà phó thác ở tay nàng, Bãng-Tâm
đâu có dè trời còn đủ chút phước dư ấy
cho nàng.

Bởi vậy cho nên từ bữa cùng ông tú Thiện vui duyên cá nước rồi, Bãng-Tâm liền khép cửa phòng thu, ngăn lối chim xanh lá thắm, làm cho bao nhiêu: *Làng cung-kiếm rập-rank bản sê*, cùng *Khách công hầu gâm-ghè mong sao*, đều vì *Vườn xuân bướm nọ đã rào*, cho nên tuy: *Thây hoa mà chẳng lòi vào tìm hương*.

Bãng-Tâm cảm tình ông tú Thiện rất nhiều nên nàng định - ninh trong dạ: « Dầu cho sông cạn đá mòn, trăm năm nàng cũng giữ tròn thủy chung ! » Còn có đến đôi vì ông tú mà nàng phải tang xương nát thịt, nàng cũng chẳng nài hà !

Tuy vậy Bãng - Tâm cũng còn tiếc một chuyện : Gặp nhau đây tuy sung sướng mà rất muộn màng chớ phải chi trong lúc hoa xuân đương nhụy, trăng vừa tròn gương, mà nàng được gặp ông tú, thì cuộc đời nàng chắc không đến đôi sa chơn lữ bước, mà cái hạnh phúc chắc cũng cao lên bội nhị.

Con người lòng ham muốn thật không bờ không bến, nghĩ như Băng-Tâm từ nhỏ đến lớn chịu biết bao nhiêu sự cay đắng khổ khổ, mà nay vừa hưởng được đôi chút thanh thú thì lại lấy đó mà mong mỗi viên vong. Nàng quên nghĩ rằng cái phần bạc mạng của nàng được chút vui vẻ đó là may, chính sợ hồng - quân còn quen bốn hồng quân, chúa đông chẳng tưởng tình hoa, rồi phá nát cái hạnh phúc còn con ấy đi nữa chớ !

« Sách xưa vẫn có ghi lời,

« Hoa là sắc nước để đời soi chung.

« Phụ phàng chi bấy Hóa công ! ! »

Băng-Tâm nhớ ông tú nên trở về đường ngay nẻo chánh, bèn bắt lối đi về cửa đám tin ong sứ điệp, nàng cho đó là một thường sự không đáng quang tâm, nàng có biết đâu rằng nàng làm vậy là nàng rải thù gieo oán vào lòng đám tình như đang yêu mến dan diu nàng mà vẫn bị nàng khinh rẻ.

Đang say mê nàng, đang mong mỗi gần nàng, người tốn năm bảy ngàn, người hết chín mười ngàn, họ đang bỏ tiền ra mà phẫn lẫn mỗi giây thân ái của nàng, rồi nửa chừng khi không nàng vụt đoạn tuyệt tình họ mà đem đi trao cho người khác thì mới tức tối cho họ biết bao nhiêu.

Đám có tuổi, dấn lòng đặng thì bỏ qua, còn đám nhỏ tuổi mà so sánh mình chẳng dám bì ông tú Thiện thì cũng bỏ lảng; nhưng rủi cho nàng Băng-Tâm, trong đám tình như bị phụ rầy ấy có công-tử Phụng. Cậu Phụng mà sánh với ông tú Thiện về học thức thì có hơi sức, chớ so về tiền của thì cậu Phụng có lẫn hơn một đôi phần. Vả chẳng miệt tiền giang thì có công - tử Phụng, còn miệt hậu giang thì lại có ông tú Thiện, thuở nay cả hai ăn chơi vẫn khét danh mà ai cũng chẳng chịu sức ai ở chỗ nào; tình cờ làm sao hôm nay đôi bên lại đụng đầu nhau vì nàng Băng-Tâm mà ông tú Thiện được người tiên hậu đãi, còn công-tử Phụng lại rớt ở ngoài rào ! Cái

đó là cái nhục nhả đau đớn cho công-tử tiền-giang, làm sao cậu Phụng chẳng căm tức, chẳng muốn ăn gan uống huyết ông tú Thiện cho được mới vừa lòng.

Công-tử Phụng tức vì mất người yêu, mà cũng tức vì người nghịch với cậu hơn được cậu, nên lòng dữ nổi lên, cậu thề quyết rằng nếu có ông tú Thiện thì không cậu, bằng có cậu thì ông tú Thiện phải mất đi mới được. Cậu bèn rả tiền ra bày mưu lập kế, mà quả nhiên lối nửa tháng sau ông tú Thiện bị một đám côn quang chém đứt đầu tại vườn ông Thượng.

Ông tú Thiện chết, Băng-Tâm nát từng khúc ruột, và nàng mới biết rằng đời nàng vô phước đến cùng. Vừa gặp được người tri-kỷ, mà giọng quỳnh-tương chưa dứt hơi nồng, thì đã phải rơi lụy mà khóc người chín tuổi !

« Hóa-nhi thật có nở lòng,

« Làm chi vầy tía vò hồng lắm nao ? »

V

Giết chồng mà lại lấy chồng

Mặt nào mà lại đứng trong cõi đời ?

Băng-Tâm tri-kỷ ai ? Tri kỷ của Băng-Tâm là ông tú Thiện à ? Nếu có thật vậy thì làm sao ông tú chết chưa giáp tháng mà Băng-Tâm đã ôm cầm thuyền khác, đã kết duyên cùng công-tử Phụng rồi ?

Nội Saigon ai cũng xầm-xì chuyện đó, và đồng cười những kẻ nào cho đám « mua trắng bán gió » mà có nhơn-tình, vì ai cũng cho là chuyện vô lý lắm ; họ lấy ngay cái gương của Băng-Tâm đó mà làm tỉ lệ.

Mà có thật Băng-Tâm lấy công-tử Phụng không ? Thật quả như vậy. Sau khi ông tú Thiện chết được nửa tháng mà luật pháp còn đang truy tầm đám hung-phạm, thì công-tử Phụng đã lò mò đến nhà Băng-Tâm xin thương cầu miễn với nàng rồi. Băng-Tâm

vừa mất người tri-kỷ, vết thương đau đớn còn rành rạnh bên lòng, lẽ cố nhiên nàng nên từ cái mối tình của công-tử Phụng đi mới phải; thế mà quái lạ làm sao, nàng lại thuận tình cùng cậu Phụng vui vẻ ân cần, mới làm cho khách bàn quan bên ngoài đem lời chê bai dị nghị.

Ai cũng kể cho Băng-Tâm là con người ân-tình đầu môi chót lưỡi, cũng là một phường đánh lận con đen, như những ả mua hoa bán nguyệt kia. Chớ có ai nghĩ cho nàng, vì tình tri-kỷ, đành trêu cay ngậm đắng, đem cái tê-tái ở trong tâm-khảm hòa cùng cái nụ cười vui-vẻ bên ngoài, để mua chuộc lòng tin-yêu của kẻ nghịch, được chờ cơ-hội mà phục thù cho ai ! Chuyện lớn-lao, chuyện khó-khăn, mà cũng là chuyện mật-nhiệm, thì có nói chi thiên-hạ ở ngoài, biết làm sao cho nổi, kia như cậu Phụng ăn cặn ở kề, chung-chạ với nàng luôn cũng không thấu ý Băng-Tâm được nữa là ai.

Vì làm sao Băng-Tâm biết kẻ giết ông tú Thiện là công-tử Phụng? Bên luật-pháp chỉ biết ông tú Thiện bị đám côn-quang đón đường hạ sát ông, nên cho truy tầm đám du-thủ giết người kia chớ nào có rõ đầu giây mối nợ làm sao mà nghi-nan cho ai được. Trong đám ấy, chỉ có nàng Băng-Tâm nhờ trước kia có hay cái chuyện công-tử Phụng bị nàng xua đuổi mà đem lòng oán hận, nên nay suy lý ra nàng biết ngay rằng đám côn-quang chỉ vì tiền làm bậy, chớ còn chánh phạm tức là công-tử Phụng chớ không ai vô đó. Biết vậy song nàng lại không thêm tố-cáo, vì nàng nghĩ rằng đời này đồng tiền là lớn, công-tử Thiện xuất tiền ra cho chúng giết ông tú Thiện được, thì cậu cũng có thể lấy tiền mà khóa lấp chuyện sát nhưn kia được vậy. Huống chi người ta đã phá nát hạnh-phúc nàng, giết người tình-chung của nàng, thì dẫu cho có nhờ luật pháp mà trả được cái thù đau đớn ấy, cũng chẳng bằng tự tay nàng giết kẻ nghịch, phục-thù chồng; đã

chắt tay mà cũng chắt bụng, vừa lòng nữa.

Vì cỡ đó nên công-tử Phụng mới được
đặt nguyện, cậu lấy làm toại chí lắm, và
cũng đồng tình như thiên-hạ cho Bắg-
Tâm chẳng qua là một ả ham tiền; vì tiền
mới lấy ông tú Thiện, rồi nay cũng vì tiền
mà nàng kết duyên cùng cậu, bởi vậy cho
nên ăn xài huy hoát, công-tử Phụng cứ việc
rãi tiền ra, rồi mặc tình mà:

« Khi hương sớm, khi trà trưa,

« Khi ngâm-ngợi nguyệt, khi cười cợt hoa ! »

Nhờ cậu Phụng suy ra một đàng khác cho
nên cậu mới yên lòng lên xe xuống ngựa với
Bắg-Tâm, chớ nếu cậu mà rõ được cái
thâm ý của nàng, chắt cậu cũng lạnh mình
rợn óc, và đã xa lánh mất rồi. Nhưng dò
sông dò biển dễ dò, chớ nào ai lấy thước mà
đo lòng người, và cũng vì trời tuy cao lồng

lộng mà một mảy lành dữ cũng chẳng lọt qua. Cậu Phụng đã làm tội ác, dám sát hơn hai mạng, thì trời phải khiến cho cậu đừng thấu đáo lòng dạ Băng - Tâm, cho cậu yên vui chơi bởi yêu ấp một bên nàng, phòng có chờ ngày đền bù tội ác, cho đúng luật công bình của Tạo-Hóa chớ sao !

...

Công-tử Phụng ở với Băng-Tâm được ngoài một tháng, tắm nước suối Tri-an đã chán, ăn cá biển Vũng-Tàu cũng nhàm, hôm nay gặp đêm rằm trăng tỏ lâu lâu, công-tử Phụng nhớ đến cảnh du-hồ ở Lạc-tân-Lầu (bây giờ là Parisiana) trên cầu Bình - Lợi, bèn mời Băng-Tâm đi chơi với cậu.

Khi đến Lạc-tân-Lầu ngồi uống vừa cụng ly rượu bọt giải khát, công - tử Phụng bảo chủ nhà mở một chiếc thuyền nhỏ, đem đủ

rượu thịt và một cây đèn kiềm, rồi cậu cùng Bãng-Tâm nhẹ tách ra khơi, vui cùng trăng với nước. Cậu thì cầm chèo bơi xít xạt, còn nàng Bãng-Tâm, tay khấy đèn nghe véo vắt, miệng ngâm-ngã thanh thót tiêu tao.

Trên trời một bóng nguyệt lung linh chói sáng, dưới này một đôi tài-tử giai-nhân, nung cây chèo quế, lách chiếc thuyền tình, đứng đỉnh trên giòng nước biếc... Thanh thú biết bao ! Vui vẻ biết bao ! Cảnh thần tiên ! Làm cho người chắt cũng quên rằng mình ở trong vòng tục-lụy... Tuy vậy công-tử Phụng vui vẻ khoái huýt đã dành, chỉ tội nghiệp cho nàng Bãng-Tâm, nhìn trăng càng tủi, ngó nước thêm phiền, trăng nước là thú vui của ai đó, chớ nàng có hứng thú gì. Vậy mà sự đời còn lắm nỗi khát khe, cho đến cái vui, cái buồn cũng không được thông thả mà vui mà buồn mới là cay đắng chớ. Lòng nàng thì

lái-tê đau-dớn mà ngoài mặt lại giữ cái nét vui vẻ tươi cười, tiếng ca nàng ở trong tâm-cang thì nó náo-nùng ai-oán, mà khi ra ngoài miệng lại hóa thành-thót liêu-lăn.

« Vắt tay nằm nghỉ sự đời,

« Muốn kêu một tiếng cho dài kéo câm ! »

Công-tử Phụng vui thú quá nên ly kia chưa dứt đã đến ly nọ, hết ăn rồi uống, hết uống rồi lại ăn, hai chai sâm-banh một mình cậu uống đã gần hết, đã gật-gù rồi mà cậu cứ uống hoài. Bãng-Tâm ngồi kề một bên thấy vậy, nhớ đến chuyện phục thù thì nàng dùng mình rồi lại mừng thầm. Thôi rồi, ngày đèn tột của công-tử Phụng đã đến nên mới bày ra cuộc du hồ này, nếu nàng chẳng xuống tay thì cái cơ hội hôm nay chẳng dễ mà tái lại được. Bãng-Tâm bèn lấy cái dầm, bơi thuyền ra giữa giòng sông Bình-Lợi, đoạn ra mé trước làm bộ kêu công-tử Phụng

ra, cậu Phụng đã say mèm đi đã không vững, nên vừa tới sau lưng Bãng-Tâm thì xuất kỳ bất ý nàng quay lại xô cậu nọ lọt ùm xuống sông, nước văng lên trắng xóa ước mặt nàng mà nàng đứng trân đó coi cho giòng nước đem cậu Phụng đi xa và chôn sâu xuống đáy rồi nàng mới ngược mặt lên ngó trời mà than rằng :

— Chị Kiều có sông Tiền-đường là chốn mảng căng, còn tôi nay lấy sông Bình-Lợi làm mồ má phẩn. Hồng-Quân ông ơi ! Ông ghen ghét làm chi dám hồng quần chúng tôi mà đi đày đọa vầy bừa đến đời... Ông oán chi những khách tiêu phòng, mà cứ xui cho phận bạc nằm trong má đào!... Đời con người ta chỉ mong có cái sống, mà ông đã làm cho *Đã không biết sông là vui !* » thì thôi, nói làm sao cho rõ cái cay nghiệt ấy.

Bãng-Tâm vừa than mà trên mặt thì đầm

đĩa giọt lụy, nàng cúi xuống lấy vạt áo chặm nước mắt rồi đứng ngay trên mũi thuyền, ngó ra ngoài xa mà nói nữa :

— Anh Thiện ! Anh vì em mà bị người giết thì nay em cũng vì anh mà trả được thù kia rồi. Vậy anh hãy đến dắt em cùng đi với nhé.

Nói dứt lời Băng - Tâm bèn co dò nhảy tuốc xuống nước ! Thôi rồi một kiếp hường nhan !

« Dám hỏi trời xanh lẽ bởi đâu,

« Hồng nhan luống chịu cuộc ưu sầu.

« Hay là lắm nặng tiền khiên trước,

« Vóc ngọc dành cho bụi lắm đầu? »

IN TẠI NHÀ IN

TIN-DUC THU-XA

37-38, Rue Sabourain--:-- Saigon

TÍN ĐỨC TÙNG THƠ (đã xuất bản.)

Giá mỗi cuốn 0\$10

Ông Còmmi, Thay đào đổi lý, Em bé Juliette (3 cuốn), Bà sui 10 ngàn, Cô hai văn minh, Bộ bài tứ sắc, Nợ ba sinh, Vì một chữ tình, Sợ chỉ hồng, Duyên hay nợ, Ông chủ bút, Con ông cả, Một bức thơ, Sóng dập thuyền trôi, Ông thầy tuồng, Tôi lắm.

Sách.— Nhứt dụng từ hàn 1\$00, Sách dạy học nói chữ 0\$50, Ngoại khoa thần nghiệm, 1\$60, Mạnh - Tử thể chú, 1\$50

Minh tâm bửu giám in giấy trắng tốt biề dày, dịch nghĩa rất rành, chữ nho in lớn dịch giả Dương-mạnh-Huy 2\$00.

Những cuốn dưới đây có hình 0\$20 1 cuốn;

Cũng vì một bức khăn thêu, in rồi

Sâu sắc tình đời

—

Phận bạc mà đào

—

Đền ơn tri ngộ

—

Có vay có trả

Đang in

Chỉ đờn bà

—

Thói đời phụ rẫy

—

Trót đã nhúng chàm

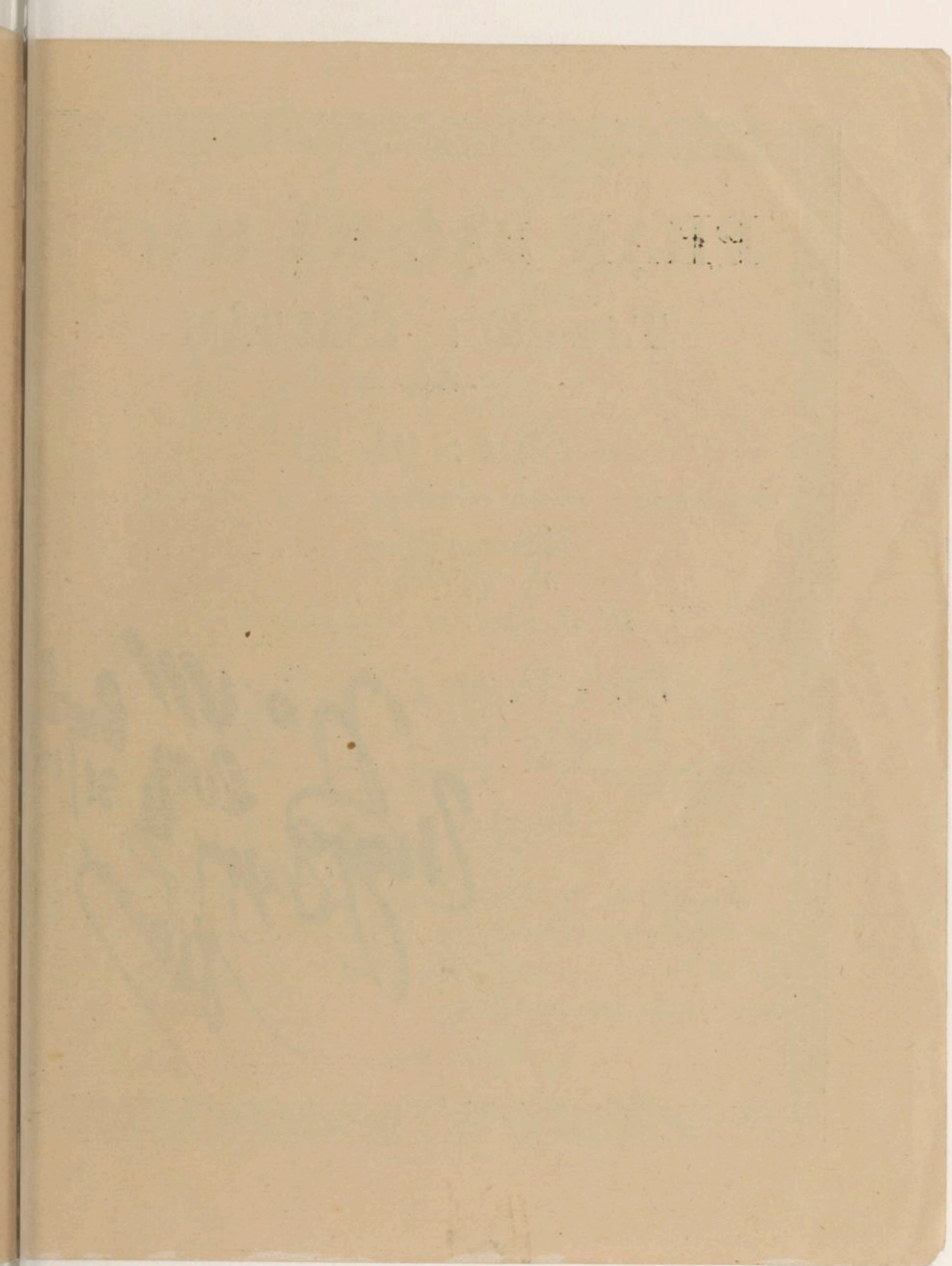
—

Một đoạn sầu tình

—

Mảnh tình chung

—

PHẬN BẠC MÃ ĐÀO

Tác-giả : CẨM-TÂM

Giá : 0\$ 20

*Càng cay nghiệt lắm,
Càng oan trái nhiều.*

Đó là câu rút trong cuốn :

Có - Vay Có - Trả
Ít ngày nữa sẽ xuất bản.

Carte - prime

Bắt đầu từ 1er Novembre 1931 trở đi, ngài nào mua sách học hay đồ học tro lần đầu 10\$00, bôn-xã sẽ tặng 1 carte prime sau này mua ít nhiều chi cũng được trừ huê-hồng.

TÍN-ĐỨC THƯ XÃ